

Sygn. akt II KB 1/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku obrońcy skazanego Z. N.

z dnia 3 sierpnia 2022 r.

o zbadanie spełnienia przez SSN Małgorzatę Bednarek wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jej powołaniu i jej postępowaniu po powołaniu, w sprawie o sygn. akt II KK 44/21

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2022 r. w Izbie Karnej

na posiedzeniu

kwestii

dopuszczalności rozpoznania tego wniosku

na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w związku z art. 29 § 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021, poz. 1904 ze zm.)

postanowił:

wniosek obrońcy skazanego Z. N. złożony w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, w sprawie o sygn. akt II KK 44/21, dotyczący sędziego SN Małgorzaty Bednarek, pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 września 2022 r. Sąd Najwyższy w sprawie II KK 44/21 na skutek wniosku obrońcy skazanego, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. wyłączył od rozpoznania tej sprawy sędziego SN Małgorzatę Bednarek. W tej samej sprawie obrońca skazanego złożył wniosek oparty na art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021, poz. 1904 ze zm. –

dalej u. o SN), który to wniosek został przyjęty do dalszego procedowania przez Prezesa Izby Karnej, ale nie wyznaczono posiedzenia Sądu Najwyższego celem jego rozpoznania.

W tym układzie procesowym jest jasne, że wniosek złożony w oparciu o przepis art. 29 § 5 wyżej powołanej ustawy nie może być dalej procedowany i merytorycznie rozpoznawany, albowiem sędzia Małgorzata Bednarek została już wyłączona od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygnaturze akt II KK 44/21, a to nie pozwala badać, czy w tej sprawie spełnia wymogi niezawisłości i bezstronności.

Mając na względzie okoliczność, że u. o SN w art. 29 § 15 przewiduje skład pięciu sędziów Sądu Najwyższego tylko do rozpoznania wniosku (co zresztą następuje po – co do zasady – obligatoryjnym wysłuchaniu sędziego), a po rozpoznaniu wniosku w tym trybie jest możliwe wydanie tylko dwóch rodzajów orzeczeń, tj. oddalenia wniosku (art. 29 § 17) lub wyłączenia sędziego (art. 29 § 18), jest oczywiste, iż obecna sytuacja procesowa związana z wyłączeniem sędziego, co do którego złożono wniosek o tzw. test z art. 29 § 5 u. o SN, nie pozwala na skierowanie sprawy na posiedzenie w tym trybie. Wobec sytuacji, że u. o SN nie reguluje takiego układu procesowego w sposób autonomiczny, a w art. 29 § 24 w pozostałym zakresie odsyła – w zakresie postępowania toczącego się na skutek wniosku – do odpowiedniego stosowania przepisów o zażaleniu w postępowaniu, którego wniosek dotyczy, konieczne było dokonanie oceny tego układu procesowego na gruncie przepisów rozdziału 48 (przepisy ogólne) oraz rozdziału 50 (zażalenie i sprzeciw) Kodeksu postępowania karnego.

Przyjęcie wniosku złożonego w trybie art. 29 § 5 u. o SN i poddanie go dalszej procedurze (losowanie sędziów) oznacza, że obecny etap postępowania to dalej postępowanie przed Sądem Najwyższym, który wprawdzie jest właściwy funkcjonalnie do rozpoznania tego środka procesowego, ale nie może go obecnie rozpoznać w trybie art. 29 § 15 u. o SN, skoro wniosek stał się bezprzedmiotowy na skutek uprzedniego wyłączenia sędziego poddanego procedurze testu z art. 29 § 5 u. o SN. Taka sytuacja powinna prowadzić do zakończenia postępowania wszczętego zarządzeniem Prezesa Izby Karnej w formule procesowej, adekwatnej do tej jaka występuje w takim układzie procesowym w postępowaniu zażaleniowym

w procedurze karnej. Z tego powodu uznać należało, że skoro wniosek został przyjęty przez Prezesa Izby Karnej jako dopuszczalny w momencie jego składania, ale obecnie nie może on być dalej procedowany, z powodu niemożności dokonywania ocen w płaszczyźnie wskazanej w art. 29 § 5 u. o SN co do osoby wskazanej we wniosku - z powodu jej wyłączenia – to przepisem prawa procesowego, który winien być w tym zakresie stosowany, jako norma odesłania jest art. 430 § 1 k.p.k. Przepis ten nakazuje sądowi odwoławczemu, który ma rozpoznać zażalenie (taki tryb wskazuje ustawa o SN w art. 29 § 24), pozostawić bez rozpoznania niedopuszczalny środek odwoławczy, który został przyjęty przez prezesa sądu pierwszej instancji (tu: Prezesa Izby Karnej). Wprawdzie przepis ten wskazuje, że następuje to w sytuacji wniesienia środka odwoławczego po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo gdy jest on niedopuszczalny z mocy ustawy, ale trafnie podnosi się, iż takie rozstrzygnięcie należy wydać wtedy, gdy przedmiot zaskarżenia przestał istnieć (por. T. Grzegorczyk, *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Art. 1-467*, Warszawa 2014, s. 1424; J. Matras [w:] K. Dudka [red.], *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2020, s. 947 i przywołane w przypisie orzecznictwo).

Odnosząc te okoliczności do faktu, że przedmiotem postępowania w trybie art. 29 § 5 u. o SN jest kwestia istnienia wymogów bezstronności i niezawisłości konkretnego sędziego, to niemożność orzekania w konkretnej sprawie przez sędziego, co do którego wniosek taki skierowano, jest tożsamą z tak postrzeganą przeszkodą w rozpoznaniu sprawy. Z tego powodu konieczne było pozostawienie wniosku bez rozpoznania. Wykazano bowiem już powyżej, że skład wskazany w art. 29 § 15 u. o SN to - *lege non distinguente* – to skład rozpoznający wniosek, a przecież wniosek nie może być dalej procedowany. W takim układzie procesowym należy zastosować przepis art. 30 § 2 k.p.k., albowiem ten przepis – jako przepis określający skład sądu odwoławczego (wymagane jest stosowanie przepisów o zażaleniu – art. 29 § 24 u. o SN) – musi określać skład sądu, który jest uprawniony do orzekania w trybie art. 430 § 1 k.p.k.

Z tych wszystkich powodów należało orzec jak w postanowieniu.

[as]

